

Nr 22.

Ankom till riksdagens kansli den 23 mars 1933 kl. 12 m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statskonsulenten A. Östergrens framtida löneförmåner jämte en i ämnet väckt motion.

I en till riksdagen avlåten, den 10 februari 1933 dagtecknad proposition nr 116, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen besluta, att förutvarande statskonsulenten *August Östergren* skall från och med den 1 juli 1933 till och med den dag, då han uppnår sextiofem levnadsår, från allmänna indragningsstaten utan tjänstgöringsskyldighet åtnjuta lön enligt 28:e löneklassen, ortsgrupp A, i den löneplan, som finnes intagen i 9 § av avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen; med skyldighet för Östergren att, i händelse han erhåller ordinarie eller annan anställning i statens tjänst, i allo frånträda lönen å indragningsstaten, därest denna understiger eller är lika med den nya lönen, samt, därest lönen å indragningsstaten överstiger berörda nya lön, vidkännas mot den senare svarande avdrag.

Den 18 juni 1926 föreskrev Kungl. Maj:t — i anslutning till vad som förutsatts i 1926 års statsverksproposition och av riksdagen lämnats utan erinran — bland annat, att, sedan den å extra stat uppförda befattningen såsom statskonsulent för egnahemsväsendet å jordbruksdepartementets egnahemsavdelning komme att från och med den 1 juli 1926 indragas, dåvarande innehavaren av nämnda befattning *August Östergren* finge, mot skyldighet att inom jordbruksdepartementet biträda vid förekommande arbetsuppgifter, från sistnämnda dag tillsvidare bibehållas vid sina dåvarande avlöningsförmåner ävensom att Östergren sålunda tillkommande avlöning skulle bestridas från allmänna indragningsstaten. På grund av detta Kungl. Maj:ts beslut har Östergren alltsedan den 1 juli 1926 uppburit avlöning från allmänna indragningsstaten enligt 28:e löneklassen, ortsgrupp G, av allmänna civilförvaltningens löneplan eller med 9,540 kronor för år, varjämte han åtnjutit fullt dyrtidstillägg enligt de för befattningshavare vid nyreglerade verk gällande grunder. Från och med den 1 juli 1931 har Östergren därjämle uppburit provisoriskt dyrortstillägg med 240 kronor för år.

Sedan riksdagens revisorer i sin år 1932 avgivna berättelse angående statsverket, i samband med vissa iakttagelser beträffande avlöningsförmåner till ordinarie befattningshavare, som överförts på allmänna indragningsstaten utan tjänstgöringsskyldighet, framhållit angelägenheten av att frågan om Östergrens framtida löneställning snarast upptoges till slutligt avgörande, hava statskontoret och allmänna civilförvaltningens lönenämnd i avgivna utlåtanden tillstyrkt beslut av den innebörd, som sedermera förordats i förevarande proposition. Inom lönenämnden har emellertid *avvikande mening* anmälts av ledamoten N. Aug. Nilsson i Kabbarp, som framhållit bland annat, att det av lönenämnden tillstyrkta förslaget att sätta ifrågavarande icke-ordinarie befattningshavare på indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet och med bibehållen lön enligt innehavande löneklass syntes vara ur principiell synpunkt synnerligen betänkligt. Särskilt med de nu rådande förhållandena inom domänverket för ögonen, där med anledning av ändrad lagstiftning massor av tjänstemän syntes komma att entledigas, vore det uppenbart, att ett bifall till detta förslag måste omedelbart medföra långt gående konsekvenser. För sin del funne reservanten lämpligare, att Östergren med hänsyn till den relativt långa tid, han varit anställd i statens tjänst, tillerkändes en efter omständigheterna avpassad förtidspension.

I en i anledning av propositionen väckt *motion II: 423* har herr *Andersson* i Leabo hemställt, »att riksdagen må med avslag å Kungl. Maj:ts proposition nr 116 medgiva, att förutvarande statskonsulenten August Östergren måtte från och med den 1 juli 1933 komma i åtnjutande av hel pension i 26:e lönegraden eller 5,724 kronor för år.»

Till stöd för sitt förslag har motionären huvudsakligen åberopat den uppfattning, som uttalats av reservanten inom lönenämnden.

Utskottet.

I likhet med statsrevisorerna och de i ärendet hörda myndigheterna finner utskottet den hittillsvarande anordningen med avseende å Östergrens löneställning, vilken tillskyndar statsverket onödigt höga kostnader, icke längre böra bibehållas. Med hänsyn till Östergrens levnadsålder och jämförelsevis långa tjänstetid i statens tjänst torde det emellertid få anses vara av billighetsskäl påkallat, att staten på lämpligt sätt sörjer för hans framtida utkomst. Utskottet kan dock icke tillstyrka, att detta skulle, såsom i propositionen föreslagits, ske genom Östergrens överförande till indragningsstat med rätt till lön enligt 28:e löneklassen. Såsom i propositionen anförts, lärer det icke tidigare hava förekommit, att icke-ordinarie befattningshavare uppförts å allmänna indragningsstaten utan tjänstgöringsskyldighet, och utskottet delar för sin del de farhågor beträffande konsekvenserna av ett beslut av denna innebörd, som uttalats av reservanten inom lönenämnden och av motionären. Utskottet vill i stället tillstyrka, att Östergren från och med den 1 juli 1933 beredes pension från allmänna

indragningsstaten. Vad angår storleken av denna pension vill det synas utskottet, som om det i motionen ifrågasatta beloppet av 5,724 kronor, motsvarande hel pension för befattningshavare i lönegraden B 26, skulle innebära ett tillgodoseende i skälig omfattning av Östergrens intressen.

På grund av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, med avslag å Kungl. Maj:ts förevärande proposition och i anledning av omförmälda motion II: 423, må medgiva, att förutvarande statskonsulenten August Östergren må från och med den 1 juli 1933 under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 5,724 kronor.

Stockholm den 23 mars 1933.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Åkerberg, Gustafsson i Stensholm, Lindgren, Ström i Lidköping, Johansson i Friggeråker, Stendahl, Berling* och Bjurström*;

från andra kammaren: herrar Leffler, Bäcklund, Laurén, Ryberg*, Paulsen, Johansson i Sollefteå, Andersson i Falkenberg och Johansson i Edsbyn*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herr Paulsen, som anført och hemställt följande:

»För min del anser jag särskilda omständigheter tala för en anordning av den innebörd, som Kungl. Maj:t föreslagit. Efter all sannolikhet hade Östergren, därest han icke övergått till egnahemsverksamheten, blivit ordinarie statskonsulent och i sådan egenskap fått kvarstå med lön intill uppnådd pensionsålder. Att han genom indragning av befattningen såsom konsulent för egnahemsväsendet blivit utan tjänstgöring beror på omständigheter, över vilka Östergren icke kunnat råda.

Jag hemställer därför,

att riksdagen, med avslag å motionen II: 423, må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.»